

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Kilja, P., Pakanen, L. & Virkkula, E. 2023. Uusi digitaalinen osaamismerkistö todentaa opetushenkilöstön osaamisperusteisuuden osaamista. Oamk Journal 45/2023. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2023040334567>

Uusi digitaalinen osaamismerkistö todentaa opetushenkilöstön osaamisperusteisuuden osaamista

3.4.2023 - Kilja Päivi, Pakanen Lotta, Virkkula Esa

Oulun ammattikorkeakoulun ammatillisen opettajakorkeakoulun järjestämässä opettajien täydennyskoulutuksissa hankittu osaaminen todennetaan tyypillisesti digitaalisilla osaamismerkeillä. Näin tapahtui myös Osaamisperusteisuus ja osaamisen arviointi (OsPe) -hankkeessa, jossa vapaan sivistystyön henkilöstö kehitti osaamistaan osaamisperusteisen koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Osaamismerkki on digitaalinen todiste hankitusta osaamisesta. Tyypillisesti se saadaan suorittamalla koulutus tai osoittamalla osaamista osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien mukaisesti. Osaamismerkki tukee myös tavoitteellista oppimista. Henkilö kehittää osaamistaan ja hakee osaamismerkin koulutuksen järjestäjän tai muun organisaation käyttämässä [osaamismerkkipalvelussa](#), kuten Open Badge Factoryssa.

Osaamismerkkejä voidaan hyödyntää kokonaisen työyhteisön osaamisen kehittämisessä, yksilötasolla ne ovat eduksi esimerkiksi opinnoissa sekä työnhaussa. Henkilö voi esimerkiksi liittää saamansa osaamismerkit näkyviin LinkedIniin, digitaaliseen ansioluetteloon tai linkkinä sähköisiin työhakemuksiin osaamismerkkipalvelun kautta. [1]

Osaamisperusteisuus laajenee vapaan sivistystyön opintoihin

Vapaan sivistystyön toimijoita ovat kansalaisopistot, kansanopistot, kesäyliopistot, liikunnan koulutuskeskukset ja opintokeskukset. Kaikki hyvin merkittäviä tekijöitä suomalaisessa koulutusjärjestelmässä jatkuvan oppimisen sekä osin myös ammatillisen koulutuksen näkökulmista.

Vapaan sivistystyön opintojen kirjaamista valtakunnalliseen, henkilökohtaisia opintotietoja sisältävään Koski-tietovarantoon laajennetaan. Tavoitteena on, että vapaan sivistystyön opinnoissa osaamistaan kehittänyt henkilö voisi nykyistä monipuolisemmin hyödyntää hankkimaansa osaamista jatko-opinnoissa, työhaussa tai esimerkiksi omaa pätevyyttä todistaessaan. Tämä mahdollisuus avautuu Oma opintopolku -palvelun kautta.

Koski-tietovarantoon kirjaaminen edellyttää koulutuksen kuvaamista osaamisperusteisesti eli kurssikuvauksessa tulee olla osaamista selkeästi kuvaavat osaamistavoitteet ja arviointikriteerit. Osaamisperusteisuus vaikuttaa myös koulutusten toteuttamiseen. Oppiaine- ja opettamiskeskeisestä pedagogiikasta siirrytään aitoon osaamisperusteiseen toimintamalliin. Tämän kehitystyön tueksi Oamkin ammatillisen opettajakorkeakoulun asiantuntijat ovat olleet laatimassa tukimateriaaleja, kuten [Opas osaamisperusteiseen arviointiin vapaassa sivistystyössä](#).

Osaamismerkkit vapaan sivistystyön henkilöstön täydennyskoulutuksessa

Oamkin ammatillinen opettajakorkeakoulu kehitti yhteistyössä vapaan sivistystyön järjestöjen ja Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskuksen kanssa oppilaitosten henkilöstön osaamisperusteisuuden osaamista Osaamisperusteisuuden ja osaamisen arvioinnin (OsPe) -koulutushankkeessa. Koulutuksen tuloksena osallistujille kehittyi asiantuntemus suunnitella ja toteuttaa osaamisperusteista koulutusta sekä arvioida osaamista.

Osallistajat kehittivät osaamistaan viidessä eri koulutusosiossa ja osoittivat osaamisensa koulutusosiokohtaisilla kehittämistehtävillä. Jokaisen koulutusosion päätteeksi he hakivat osaamisen tunnustamista digitaalisena osaamismerkkinä (kuva 1). Kun opiskelija oli osoittanut osaamisensa koulutuksen arviointiperusteiden mukaisesti kaikissa koulutusosioissa, hän sai kuudennen eli niin kutsutun koontimerkin ”Osaamisperusteisuus ja osaamisen arviointi”.

KUVA 1. OsPe-koulutuksen viiden koulutusosion osaamismerkki. Kuva avautuu isommaksi klikkaamalla.

OsPe-hankkeessa osaamismerkki todensivat koulutuksen osallistujan saavuttaman osaamisen. Ne selkeyttivät oppimisprosessia ja ohjasivat osaamisen kehittymistä kunkin omalla oppimispolulla. Koulutuksen lopuksi saatu koontimerkki koettiin arvokkaaksi ja konkreettiseksi näytöksi osaamisesta.

Vapaan sivistystyön järjestöt ovat ottamassa osaamismerkki käyttöön vahvistamaan osaamisperusteisuuteen liittyvän osaamisen kehittämistä toimintasektorillaan. OsPe-hankkeessa laaditut osaamismerkki ovat hyödynnettävissä [Avointen oppimateriaalien kirjastossa](#). Ne voidaan myös jakaa muiden organisaatioiden käyttöön Oamkin ammatillisen opettajakorkeakoulun osaamismerkkipalvelusta (Open Badge Factory).

Päivi Kilja

yliopettaja

Oulun ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakoulutus

Lotta Pakanen

lehtori

Oulun ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakoulutus

Esa Virkkula

yliopettaja

Oulun ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakoulutus

Lähteet

[1] Nuottila, E., Brauer, S., Pakanen, L., Juntunen, E., Ruhalahti, S., Korhonen, A-M, Paananen, H., Pesonen, A., Rantamäki, H-M. & Huhtahaara, V. (toim.) 2022. Osuvat

taidot -käsikirja. Opas valtakunnallisen osaamismerkkijärjestelmän kehittämiseen Oamk Journal 84/2022. Oulun ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 12.1.2023.

<http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-220-0>

METATIEDOT

Tyyppi: Blogi

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 45/2023

Julkaisuvuosi: 2023

Tekijätiedot: Kilja Päivi, Pakanen Lotta, Virkkula Esa

Oikeudet: [CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2023040334567>

Tiivistelmä: Digitaaliset osaamismerkkit ovat yleistyneet osaksi Oulun ammattikorkeakoulun ammatillisen opettajakorkeakoulun järjestämiä opetustoimen täydennyskoulutuksia. Tässä blogitekstissä kerrotaan Osaamisperusteisuus ja osaamisen arviointi -koulutuskokonaisuuden tueksi luodusta digitaalisesta osaamismerkistöstä.